

78

SPRÁVA O ČINNOSTI SLOVENSKEJ PSYCHOLOGICKEJ
SPOLOČNOSTI PRI SAV V ROKOCH 1977 - 1978

V rokoch 1977 a 1978 Slovenská psychologická spoločnosť orientovala svoju činnosť podľa dokumentov nadriadených orgánov a to Komisie pre organizáciu vedeckých spoločností pri SAV. Medzi hlavné požiadavky patrí zvyšovanie ideovej a odbornej práce výborov, vytváranie podmienok pre užšiu spoluprácu spoločenskovedných a prírodovedných vedeckých spoločností, spätosť s najaktuálnejšími problémami vedy a techniky v rámci 6. päťročného plánu, využívanie integračnej funkcie vedeckých spoločností organizovaním spoločných besied, verejných vystúpení, vypracovávanie dlhodobých plánov popularizácie výsledkov vedeckého výskumu, účinnejšie spolupráca s masovokomunikačnými prostriedkami, spolupráca pri usporadúvaní medzinárodných podujatí v krajinách socialistického tábora atď.

Výbor SPS sa okrem toho riadil aj plánom práce vyplývajúcim z uznesení Valných zhromaždení z 15.12.1976 a 12.12.1977. Plány obsahovali najmä nasledujúce úlohy: ďalšie prehĺbovanie spolupráce s výborom ČSPS, spoločné organizovanie celoštátnych podujatí, rozšírenie informovanosti členov vydávaním bulletinu "Psychológ v Československu", riešenie stavovských otázok s prihliadnutím na prudko narastajúcu členskú základňu, prehĺbenie spolupráce s ďalšími vedeckými spoločnosťami u nás a s psychologickými v socialistických krajinách, stimulovanie a prehĺbovanie aktivity odborných sekcií a oblastných skupín, sledovanie výsledkov práce n.p. Psychodiagnostické a didaktické testy a pod. Väčšinu z týchto zámerov sa podarilo splniť, niektoré mali priebežný charakter a prevdepodobne sa dostanú aj do plánov na bu-

dúce volebné obdobie. Kľúčový bod programu t.j. usporiadanie V. zjazdu SPS sa zrealizovalo 31.10. - 4.11.1978 vo Vysokých Tatrách.

Uplynulé funkčné obdobie sa vyznačovalo ďalším narastaním členskej základne, dnes je členov SPS celkove 840. Pozoruhodné je, čoraz výraznejšie zastúpenie žien, ktoré majú od r.1973 nadpolovičnú väčšinu.

Odborné aktivity SPS sa v r. 1977 niesli v znamení 60. výročia VOSR. Na prvom mieste možno spomenúť významnú interdisciplinárnu konferenciu "Socialistické životné potreby a rozvoj socialistickej spoločnosti", ktorú usporiadala naša spoločnosť v spolupráci so Sociologickou, Ekonomickou a Filozofickou spoločnosťou SAV a Socialistickou akadémiou SSR, v dňoch 31.10. - 1.11. na Tálloch. V záveroch konferencie sa konštatovalo, že jednou z mimoriadne významných otázok, ktoré súvisia s rozvojom našej spoločnosti, s rastom jej blahobytu a formovaním socialistického života je problematika životných potrieb. Hlboké poznanie zákonitostí a mechanizmu dynamiky vývoja potrieb je jedným z rozhodujúcich predpokladov pre stanovenie cieľov, prognóz rozvoja spoločnosti a pre vytváranie adekvátnych vedeckých systémov riadenia spoločnosti. Takéto poznanie predpokladá nevyhnutne interdisciplinárny prístup z aspektu viacerých vedeckých disciplín. Hlavný referát na konferencii za SPS predniesol prof. Pardel.

V tradícii interdisciplinárnych podujatí SPS pokračovala aj r. 1978, keď v spolupráci so Slovenskou biologickou spoločnosťou, Slovenskou Filozofickou spoločnosťou pri SAV zorganizovali konferenciu "Dialektika animálneho a humánneho", kde referáty za SPS predniesli kol. Czako a Potašová.

Odborná činnosť vo vnútri našej spoločnosti sa realizovala na pôde 8 odborných sekcií a 4 oblastných skupín.

Západoslovenská oblastná skupina:

Začiatkom r. 1977 sa vzdal vedenia oblastnej skupiny prof. Kuruc, v súvislosti s prechodom na nové pracovisko, a podľa jeho návrhu výbor SPS akceptoval vo vedení skupiny kol. Kačániovú a tajomníčku kol. Mikuláškovú.

Oblastná skupina sa podieľala na organizačnom zabezpečení jar-ného zasadania SPS, ktoré sa uskutočnilo 31.5.1977 v Trnave a spolu s odbornými sekciami sociálnej psychológie a psychológie práce.

21.6. sa konalo jarné zasadnutie Západoslovenskej oblastnej skupiny na Pedagogickej fakulte v Nitre. Odborný program bol venovaný problémom klinickej psychológie vysokých škôl. Cenné je, že na toto podujatie boli prizvaní aj pracovníci PdF z Prahy, Brna a Olomouca, ktorí svojimi referátmi prispeli k zdarnému priebehu tejto akcie. Na tomto stretnutí bol zvolený aj nový výbor skupiny.

30.11. sa uskutočnilo jesenné zasadnutie Západoslovenskej oblastnej skupiny v Trnave, z príležitosti 60. výročia VOSR a 60. výročia založenia TAZ pod heslom: "Integrácia psychologických služieb v profesionálnej orientácii a psychohygienické problémy v pracovnom procese".

7.12. prebehla spoločná akcia oblastnej skupiny a katedier psychológie a pedagogiky na PdF UK v Trnave o aktuálnych otázkach sovietskej psychológie.

14.6. - monotematické odborné podujatie z klinickej psychológie na tému: Problémy toxikománie v našej spoločnosti.

20.9.1978 bolo jesenné stretnutie členov oblastnej skupiny na PdF UK v Trnave. Podujatia sa zúčastnili zahraniční hostia

z Univerzity M. Luthera v Halle v NDR. V priebehu dvoch rokov 4-krát zasadal výbor Zsl.obl. skupiny SPS, kde sa riešili koncepčné problémy práce s členmi oblastnej skupiny a obsahovú náplň a prípravu jednotlivých akcií. Viackrát zasadal užší výbor oblastnej skupiny, kde sa riešili konkrétne úlohy súvisiace s organizačným zabezpečením pripravovaných podujatí.

Výbor oblastnej skupiny na odborné podujatia pozýva erudovaných odborníkov a dáva možnosť prezentovať sa aj mladým začínajúcim psychológom. Treba konštatovať, že by sa žiadalo ešte viac aktivity práve zo strany začínajúcich psychológov, ktorí najviac potrebujú získať odborné skúsenosti a domnievame sa, že vhodné sú aj podujatia, ktoré pripravujú oblastné skupiny.

Stredoslovenská oblastná skupina:

26.4.1977 sa uskutočnilo v priestoroch PdF prvé zasadnutie Stredoslovenskej oblastnej skupiny. Program bol zameraný na počesť IX. všeodborového zjazdu ROH a 60. výročia VOSR a niesol názov: "Za realizáciu záverov XV. zjazdu v psychologických vedách". Tohto zasadnutia sa aktívne zúčastnila aj doc. Minskaja z inštitútu L.N. Tolstého v Tule.

V dňoch 31.5. - 1.6. oblastná skupina organizačne pripravila jarné zasadnutie SPS na tému "Problematika psychického vývinu v norme a patológii - využitie psychológie pri realizácii Projektu ďalšieho rozvoja československej výchovnovzdelávacej sústavy", spolu s odbornými sekciami klinickej a vývinovej psychológie.

Na PdF sa uskutočnil seminár o hlavných úlohách pedagogickej psychológie po XV. zjazde KSČ.

Zo života tejto oblastnej skupiny možno vyzdvihnúť aj 10-ročné jubileum Krajskej psychologickkej a výchovnej kliniky a poradne

pre voľbu povolania v Banskej Bystrici. Na slávnostnom zasadnutí z 12. - 13.9.1977 na Donovaloch bol zdôraznený význam kliniky pri rozširovaní psychologických služieb v Stredoslovenskom kraji.

S akcentom na 30. výročie víťazného Februára pod heslom: "Za splnenie hlavných úloh psychológie po XV. zjazde KSČ" skupina usporiadala 5.1.1978 politicko-odborné zasadnutie zamerané v odbornej časti na najnovšie poznatky z klinickej psychológie.

2.6.1978 bolo zasadnutie venované problémom psychológie výchovy a intencionálnemu rozvoju psychologckej starostlivosti o mládež a pracujúcich v závodoch. Problematika zahrňovala otázky pedagogickej, klinickej a psychológie práce.

Východoslovenská oblastná skupina taktiež usporiadala rad aktuálnych podujatí. V r. 1977 to boli 3 členské schôdze as odborným programom, z ktorých prvá z marca 1977 bola zameraná na problémy klinickej psychológie, aprílová na manželské a predmanžélské poradenstvo, júnová na poradenstvo - pedagogickú problematiku. V r.1978 sa konali schôdze čerpajúce z problematiky psychológie práce /vo februári/ a sociálnej psychológie /v apríli/. V októbri prebehla slávnostná členská schôdza pri príležitosti 60-tych narodenín vedúceho katedry psychológie Doc. PhDr.J.Hvozdíka, DrSc. Okrem toho katedra zorganizovala pri príležitosti 10. výročia svojho založenia slávnostné zasadnutie s odborným programom. Výbor skupiny sa schádza pravidelne raz za dva mesiace. V činnosti skupiny sa osvedčuje forma supervízie starších kolegov pri organizovaní tematických podujatí, ktorí zodpovedajú za obsahové zamerania odborných referátov. Pri výbere referujúcich sa poskytuje možnosť prezentovať prvé výskumné výsledky predovšetkým mladším kolegom.

Po rokoch stagnácie sa vďaka skupine kolegov na čele s kol. Florekom aktivovala aj činnosť psychológov na území nášho hlav-

ného mesta - t.j. Oblastnej skupiny hl. mesta SSR Bratislavy. V r.1977 sa zišli 3 schôdze prípravného výboru, nadviazali sa kontakty s hlavným výborom SPS a s predsedami oblastných skupín.

R.1978 sa doposiaľ konali 4 pracovné stretnutia. Z nich prvé 28.2.1978 malo slávnostný ráz a jeho cieľom bola oslava historických Februárových udalostí.

Odborná časť druhého stretnutia 21.4.1978 bola venovaná téme: "Aktuálne problémy sociálnej psychológie". 23.6. bolo tretie stretnutie zamerané na psychoterapiu, 22.9. štvrté, zamerané na aktuálne problémy všeobecnej psychológie. Piate stretnutie je plánované na 24.11.

Popri odborných prínosoch činností tejto oblastnej skupiny treba oceniť aj originálne spoločenské aktivity, ktoré prispievajú k neformálnym kontaktom medzi členmi skupiny. Spomenúť tu možno spoločenské posedenia, kultúrne vystúpenie študentov VŠMU, diskusie o aktuálnych problémoch našej psychológie, propagácia akcií skupiny v masovokomunikačných prostriedkoch atď. V.r. 1978 sa výbor skupina zišiel 9 x.

Pokiaľ ide o prácu našich odborných sekcií, začneme sekciou psychológie práce.

31.5.1977 sekcia pripravila odborný program jarného zasadnutia SPS, ktoré sa uskutočnilo v Trnave. Členovia sekcie predniesli 7 referátov a v druhej časti zasadnutia riešili stavovské otázky.

Pracovný kolektív, poverený úlohami vypracovať materiály pre:

"Návrh štatútu psychológa práce v SSR" svoju prácu na jar 1977 dokončil a predložil ju na prejednanie a schválenie plénu sekcie. Návrh po schválení hlavným výborom SPS bude v plnom znení uverejnený v našich odborných časopisoch a bude predložený na schválenie prezídiu SAV.

V spolupráci s českou časťou ČSPS a SPS, Inštitútom Slovnachémie a Inštitútom ministerstva priemyslu ČSR sa uskutočnilo IV. stretnutie psychológov priemyslu a spolupráca pri organizovaní V. stretnutia tvorila hlavný bod činnosti skupiny aj v r.1978. Výbor sekcie sa v tomto roku stretol raz a bol doplnený novými členmi, najmä z radov mladších kolegov.

Sekcia sociálnej psychológie pripravila paralelný odborný program jarného zasadnutia SPS, ktoré sa uskutočnilo 31.5.1977 v Trnave.

13.10. sekcia usporiadala na Spoločenskovednom ústave SAV seminár o aktuálnych metodologických problémoch marxistickej a západnej sociálnej psychológie.

Členovia sekcie sa na požiadanie organizácií podnikov a iných inštitúcií aktívne zúčastňovali odborných prednášok, spracovali odborné expertízy a vystupovali v masovokomunikačných prostriedkoch pri propagácii sociálnej psychológie a jej výsledkov. Predseda sekcie pri návšteve Inštitutu psychologii AN ZSSR prerokoval otázky spolupráce medzi oddelením sociálnej psychológie uvedeného ústavu a sekcie sociálnej psychológie SPS.

Sekcia vývinovej psychológie pripravila odborný program jarného zasadnutia SPS 31.5. - 1.6.1978 v Banskej Bystrici, kde členovia sekcie predniesli 6 referátov.

16.6.1978 v spolupráci so sekciovou Vývojovej psychológie ČSPS usporiadala pracovný seminár na tému: "Stimulace psychického vývoje" v Brne. Na seminári odznelo 26 referátov a 4 koreferáty, z toho 10 od členov vývinovej sekcie SPS. O referáty bol mimoriadny záujem najmä zo strany členov ČSPS v Brne. Výber z odznelých referátov sa pripravuje do tlače v časopise Psychológia a patopsychológia dieťaťa.

Okrem uvedených odborných akcií sa členovia vývinovej sekcie podieľali na vyhotovení nového adresára členov SPS pripravovaného k V. zjazdu, aktívne sa zúčastnili referátmi na zasadnutiach Bratislavskej oblastnej skupiny, ako aj na príprave V.zjazdu SPS.

Sekcia klinickej psychológie pokračovala v organizovaní výcvikových kurzov v discentnej psychoterapii, organizovaných Pracovnou skupinou pre discentnú psychoterapiu. V tomto roku sa uskutočnil výcvikový kurz systematickej desenzitizácie a v psychoterapeutických metódach pre deti a mládež v Kyneku. Kurzu sa zúčastnili aj klinickí psychológovia z ČSR.

Súčasne sekcia organizovala paralelný odborný program jarneho zasadnutia SPS v máji 1977 v Banskej Bystrici.

V r.1978 to bol kurz psychoterapie alkoholikov, usporiadaný v spolupráci s Psychiatrickou spoločnosťou, zameraný na otázky prínosov psychologických služieb k prevencii ako základného princípu socialistického zdravotníctva, ktorý treba uplatňovať v práci psychológov na mnohých úsekoch praxe.

Teoreticko-metodická sekcia sa podieľala na príprave programu jesenného zasadnutia SPS v decembri 1977. Rad členov tejto sekcie je zapojených do riešenia ideologickej úlohy "Analýza niektorých neobehavioristických koncepcií a humanistickej psychológie" a prípravy medzinárodnej porady "Teoretické a metodologické otázky psychologických diagnostických metód" v r.1979.

V rámci sekcie poradenskej psychológie došlo v r.1977 k niektorým organizačným zmenám. Vznikli pracovné skupiny pre výchovné a školské poradenstvo; partnersko-maritálne poradenstvo; pre školský a profesionálny vývin. Súčasne prebehli voľby predsedníctva

výboru - predsedom sekcie je opäť doc. Koščo. Členovia sekcie spolupracovali s Katedrou psychológie pri spresňovaní návrhu na postgraduálne štúdium pracovníkov KPVK a OPP v rezorte MŠ a započali s prípravnými prácami III. Čs. konferencie o poradenstve.

Odborné sekcie klinickej, pracovnej, sociálnej, teoreticko-metodickej, poradenskej a pedagogickej psychológie sa aktívne podieľali na príprave jednotlivých sympózií V. zjazdu.

Sekcia pedagogickej psychológie SPS v ostatných rokoch sa sústredila na psychologické problémy prestavby našej výchovnovzdelávacej sústavy. Jej členovia boli aktívnymi účastníkmi v rozličných komisiách pri príprave Projektu: "Ďalšieho rozvoja československej výchovno-vzdelávacej sústavy". V týchto funkciách spolu s českými kolegami vykonali záslužnú prácu. Hneď ako boli materiály uvedeného Projektu zverejnené, členovia Sekcie pedagogickej psychológie sa aktívne podieľali nielen na psychologickú propagáciu tohto zámeru, ale aj na vedeckom riešení psychologických problémov ich postupného uvádzania do života. Už pri príprave štátneho plánu základného výskumu, rezortných plánov výskumu MŠ SSR, ako i v plánoch fakultných, resp. ústavných, zodpovední pracovníci sekcie pedagogickej psychológie sa usilovali o zaradenie psychologických problémov prestavby nášho školstva do týchto vedecko-výskumných programov, čo sa realizovalo.

V r. 1977 na Psychologických dňoch v Prahe, ktoré organizovala ČSPS pri ČSAV, z troch hlavných referátov v pléne dva predniesli členovia Sekcie pedagogickej psychológie SPS. Boli to doc. Hvozdík, ktorý mal referát na tému: "Psychológia a výchovné poradenstvo v socialistickej škole" a doc. Ďurič referoval "O niektorých psychologických problémoch našej výchovno-vzdelávacej sústavy".

Sekcia pedagogickej psychológie sa spolupodielala na organizovaní odbornej časti VZ SPS v decembri 1977. Táto odborná časť bola venovaná 60. výročiu VOSR. Jeden z hlavných referátov mal doc. Ďurič na tému "Prístupy sovietskych psychológov ku skúmaniu tvorivého myslenia".

Sekcia forenznnej psychológie spoluorganizovala program jesenného zasadnutia SPS v decembri 1977.

Z akcií sesterskej ČSPS možno spomenúť VII. a VIII. psychologické dny, ktoré sa uskutočnili 5. - 7.9.1977 v Prahe a 5.-7.9.1978 v Olomouci za aktívnej účasti niektorých našich členov. Výbor SPS na oboch podujatiach zastupoval vedecký tajomník, ktorý predniesol aj informácie o činnosti SPS. S uspokojením možno konštatovať, že v r.1978 sa podstatne zvýšila informovanosť členov SPS o zvolaní Valného zhromaždenia ČSPS, ktoré bolo súčasťou VIII. psychol. dní v Olomouci. Súčasne sa v Olomouci konali voľby do nového hlavného výboru ČSPS kde popri nových 6 členoch výboru bol do funkcie predsedu ČSPS navrhnutý PhDr. D.Kováč, DrSc. a do funkcie 2. podpredsedu PhDr. I.Ruisel.

Okrem spomenutých interdisciplinárnych konferencií, ktoré sa uskutočnili vďaka spolupráci so Sociologickou, Filozofickou, Ekonomickou spoločnosťou pri SAV a Socialistickou akadémiou SSR neformálna spolupráca sa úspešne rozvíjala aj so Slovenskou Lekárskou spoločnosťou, predovšetkým so Slovenskou psychiatrickou spoločnosťou a Spoločnosťou pre štúdium vyššej nervovej činnosti, a to formou aktívnej účasti na odborných podujatiach, pôsobením vo výboroch týchto spoločností apod.

V priebehu r. 1977 a 1978 došlo k niektorým zmenám vo vydávaní bulletinu "Psychológ v Československu". Pre pracovné zane-

prázdňanie sa vzdal funkcie výkonného redaktora kol. Vopáľenský. Na jeho miesto schválil výbor SPS kol. Sarmányho a súčasne do funkcie predsedu redakčnej rady koptoval člena výboru doc. Košču.

Pri charakterizovaní činnosti samotného výboru SPS, možno vysloviť uspokojenie s aktivitou prevažnej väčšiny jeho členov. V priebehu r. 1977 i 1978 sa výbor zišiel 4 krát a niekoľkokrát navyše operatívne zasadalo aj predsedníctvo výboru. Napriek značnému zataženiu členov bola účasť na schôdzach vysoká. Značnú aktivitu vyvinul aj Organizačný výbor V.zjazdu, ktorý programovo pripravil program zjazdu.

Na výborových scôdzach sa riešili koncepčné plány činností Spoločnosti ako celku, administratívno-technické zabezpečenie rôznych odborných podujatí, stavovské otázky, nové kritériá pre prijímanie riadnych a mimoriadnych členov SPS, reprezentácia spoločnosti pred nadriadenými orgánmi ako aj Komisia pre organizáciu vedeckých spoločností pri SAV, Ministerstvo vnútra, Vedecké kolégium SAV atď. zabezpečenie rozsiahlej administratívnej agendy a mnohé iné úlohy.

S potešením možno registrovať činnosť Organizačného strediska pre riadenie vedeckých spoločností pri SAV, ktoré vedie finančnú agendu, administratívne zabezpečuje akcie veľkého rozsahu ako je zjazd.

Na záver možno vysloviť poďakovanie aj vedeniu a pracovníkom Ústavu experimentálnej psychológie SAV, ktorí sa podielali na finančnom či technickom-materiálnom zabezpečení činností Spoločnosti.

Výbor SPS na funkčné obdobie 1979 - 1980

PhDr. K. Adamovič, CSc., VÚDPaP Bratislava
PhDr. V. Černý, CSc., Psychodiagnos. a didaktické testy, Bratislava
Doc. PhDr. L. Ďurič, CSc., FF UK, Bratislava
PhDr. J. Ihnacík, KPVK a SVP, Košice
Doc. PhDr. J. Hvozdič, DrSc., FF UPJŠ, Košice
PhDr. J. Kačániová, PdF UK, Trnava
PhDr. T. Kollárik, CSc., FF UK, Bratislava
PhDr. J. Stempelová, OÚNZ, Nitra
PhDr. M. Kubalák, Slovnaft, Bratislava
PhDr. D. Kováč, DrSc., ÚEP SAV - Bratislava, - predseda
PhDr. Š. Kováč, KPVK a SVP, Banská Bystrica
Ing. I. Markovič, PdF UK, Trnava
Prof. PhDr. T. Pardel, DrSc., FF UK, Bratislava
PhDr. I. Ruisel, ÚEP SAV, Bratislava
PhDr. I. Šípoš, CSc., ÚEP SAV, Bratislava - podpredseda
PhDr. J. Vonkomer, CSc., VPA KG, Bratislava
PhDr. M. Musil, FF UK, Bratislava
PhDr. J. Müllner, ÚEP SAV, Bratislava - vedecký tajomník
PhDr. I. Páričková, FF UK, Bratislava - hospodár
PhDr. J. Greisinger, ÚDVSZP, Bratislava

Revízori:

PhDr. V. Kovalíková, CSc., VÚDPaP, Bratislava
Doc. PhDr. Ing. F. Olejár, CSc., FF UPJŠ, Prešov